

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Józef Górny**

Warszawa, dnia 10 maja 2010 r.

**Pan
Adam Giersz
Minister Sportu i Turystyki**

KNO-4100-04-01/2009
P/09/078/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Sportu i Turystyki (Ministerstwo) kontrolę wykonania w 2009 r. budżetu państwa w cz. 25 – Kultura fizyczna i sport oraz planów finansowych Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokołach kontroli, podpisanych w dniu 13 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami wykonanie przez Ministra Sportu i Turystyki w 2009 r. budżetu państwa w cz. 25 - Kultura fizyczna i sport oraz pozytywnie wykonanie planów finansowych Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów i Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

W 2009 r. zaplanowane w cz. 25 dochody w wysokości 350,0 tys. zł zrealizowane zostały w kwocie 963,4 tys. zł, tj. w 275,3%. Przyczyną uzyskania dochodów wyższych niż planowano były przede wszystkim większe zwroty dotacji budżetowych wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. W 2009 r. zaplanowane wydatki w cz. 25 w wysokości 1.028.317,2 tys. zł zrealizowane zostały w kwocie 1.016.761,0 tys. zł, tj. w 98,9%.

Formułując pozytywną ocenę NIK uwzględniła w szczególności: rzetelne ewidencjonowanie dochodów i terminowe ich odprowadzanie na centralny rachunek bieżący budżetu państwa, terminowe regulowanie płatności na rzecz kontrahentów, terminowe

sporządzanie sprawozdań budżetowych na podstawie danych z ewidencji księgowej, przestrzeganie przepisów w zakresie inwentaryzacji oraz prawidłowe gospodarowanie środkami pieniężnymi wpływającymi na rachunek bieżący wydatków budżetowych.

Ocena pozytywna wykonania w 2009 r. planów finansowych ww. funduszy celowych wynika z przeznaczenia środków funduszy na zadania określone w stosownych przepisach prawnych.

Zastrzeżenia NIK do wykonania budżetu państwa w cz. 25 wynikają ze stwierdzonych nieprawidłowości, polegających na: nieprzestrzeganiu ustawowego terminu zatwierdzenia rozliczenia dotacji celowych z budżetu państwa na kwotę 160.581,1 tys. zł, wydatkowaniu z naruszeniem przepisów prawnych kwoty 99,8 tys. zł, wydatkowaniu przez dysponenta III stopnia kwoty 384.691,5 tys. zł, która powinna zostać ujęta w planie finansowym dysponenta głównego, błędach w prowadzeniu rachunkowości oraz niezrealizowaniu trzech spośród sześciu wniosków NIK, sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r.

1. Ministerstwo nie zatwierdziło w ustawowym terminie przedstawionych przez beneficjentów rozliczeń dotacji celowych z budżetu państwa na łączną kwotę 160.581,1 tys. zł, przeznaczonych na zadania inwestycyjne w ramach programu pn. *Moje boisko Orlik 2012* oraz programu wieloletniego pn. *Przygotowanie i wykonanie przedsięwzięć Euro 2012*.

Było to niezgodne z art. 132 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.), zgodnie z którym zatwierdzenie przez dysponenta części rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia przedstawienia dokumentacji przez beneficjentów.

2. Ministerstwo wydatkowało kwotę 99,8 tys. zł z naruszeniem obowiązujących przepisów prawnych, dotyczących finansów publicznych. Dotyczy to wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), dokonywanych na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, ze zm.).

W okresie od stycznia do września 2009 r. wydatki te ponoszone były z § 414 - PFRON, bez wcześniejszego zwiększenia planu wydatków w tym paragrafie, co stanowiło naruszenie art. 35 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych, według którego

wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokości ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.), dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

3. Kontrola sporządzania i ewidencji dowodów księgowych, wiarygodności oraz poprawności sporządzania sprawozdawczości budżetowej, na podstawie wybranych 297 zapisów na łączną kwotę 2.273,4 tys. zł oraz objętych doborem celowym 28 innych dokumentów o łącznej wartości 392.496,5 tys. zł, wykazała nieprawidłowości dotyczące:

- 1) wydatkowania, w ramach budżetu dysponenta III stopnia, kwoty 384.691,5 tys. zł, w tym na budowę Stadionu Narodowego w Warszawie (§ 6050) - 380.986,9 tys. zł i nagrody resortowe dla zawodników i trenerów (§ 3040) - 3.704,6 tys. zł, tj. poniosło wydatki dysponenta głównego;

W ocenie NIK, finansowanie zadań przypisanych w przepisach prawnych Ministrowi Sportu i Turystyki powinno być ujęte w planie finansowym dysponenta głównego, a nie dysponenta III stopnia. Dysponentem III stopnia jest Dyrektor Generalny Ministerstwa, który nie może dokonywać wydatków przypisanych dysponentowi głównemu (tj. Ministrowi Sportu i Turystyki). Ustanowienie dysponentem głównym części oraz dysponentem III stopnia tej samej osoby nie zapewniało prawidłowego wykonywania obowiązków wynikających z art. 153 ust. 2 ww. ustawy o finansach publicznych, w zakresie nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową podległych jednostek;

Powyższy sposób finansowania wydatków NIK kwestionowała w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w cz. 25 w 2008 r., ponieważ dotyczyły one zadań ministra właściwego ds. kultury fizycznej i sportu jako dysponenta głównego i stosownie do § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. Nr 116, poz. 784, ze zm.), powinny zostać ujęte w planie finansowym dysponenta głównego, a nie dysponenta III stopnia;

- 2) nieujęcia na kontach rozrachunkowych 2008 r. faktury z dnia 31 grudnia 2008 r. na kwotę 22.486,2 tys. zł, która wpłynęła do Ministerstwa w dniu 5 stycznia 2009 r., dotyczącej wykonania robót rozbiórkowych i ziemnych związanych z budową Stadionu Narodowego w Warszawie. Stanowiło to naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, ze zm.), według którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym;
 - 3) błędów formalnych, związanych z nieprawidłowym wprowadzeniem do ksiąg rachunkowych dat wystawienia dowodu lub operacji gospodarczej, w czterech zapisach księgowych, na łączną kwotę 54.388,7 tys. zł.
4. Ministerstwo nie zrealizowało trzech spośród sześciu wniosków pokontrolnych sformułowanych przez NIK po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r.

Wnioski sformułowane po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r., niezrealizowane przez Ministerstwo, dotyczą: opracowania i wdrożenia procedur zapewniających skuteczne dochodzenie należności budżetowych i funduszy celowych; dostosowania zasad (polityki) rachunkowości do obowiązujących przepisów prawnych w zakresie zakładowego planu kont funduszy celowych (nieutworzenia konta 221 - Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami i 224 - Rozliczenie udzielonych dotacji budżetowych) oraz zaprzestania planowania i finansowania zadań dysponenta części ze środków dysponenta III stopnia.

Minister Sportu i Turystyki, jako dysponent cz. 25 budżetu państwa, zgodnie z art. 124 pkt 9 ww. ustawy o finansach publicznych, zgłosił do projektu ustawy budżetowej na 2009 r. wydatki w układzie zadaniowym w ramach trzech funkcji państwa, tj.: 6. *Koordinacja polityki gospodarczej*, 8. *Wspieranie kultury fizycznej i sportu* i 22. *Tworzenie i koordynacja polityki*.

Do kontroli wybrano podzadanie 8.3.3. *Program „Moje boisko Orlik-2012”* (w ramach zadania 8.3. *Rozwój infrastruktury sportowej* oraz funkcji 8. *Wspieranie kultury fizycznej i sportu*), dla którego określono cel - *budowa kompleksów sportowych umożliwiających uprawianie różnych dyscyplin sportowych przez wszystkie grupy wiekowe na bezpiecznych, nowoczesnych boiskach sportowych* oraz miernik - *procentowy udział wybudowanych kompleksów do liczby planowanych*. Na realizację podzadania przewidziano wydatki

w kwocie 110,0 tys. zł, które następnie zwiększono ze środków z rezerw celowych budżetu państwa do 250.000,0 tys. zł.

Rzeczowe cele podzadania nie zostały osiągnięte, ponieważ z zaplanowanych do wybudowania 750 obiektów (boisk) zrealizowano 726 (96,8%) na łączną kwotę 238.939,0 tys. zł. Jako przyczyny niepełnego osiągnięcia celów w ww. podzadaniu Ministerstwo wskazało m.in. przewlekłe procedury przetargowe oraz problemy z nierzetelnymi wykonawcami inwestycji. Ponadto w dwóch przypadkach Ministerstwo odstąpiło od dofinansowania inwestycji ze względu na wykonanie obiektu niezgodnie z projektem typowym dla kompleksu boisk Orlik.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o:

- 1) zapewnienie terminowego, zgodnego z przepisami prawnymi, zatwierdzania rozliczeń dotacji celowych z budżetu państwa,
- 2) dokonywanie wydatków budżetowych według wielkości ustalonych w planie finansowym Ministerstwa,
- 3) zapewnienie prawidłowego prowadzenia rachunkowości,
- 4) zapewnienie pełnej realizacji wniosków pokontrolnych, sformułowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r., tj. dotyczących: opracowania i wdrożenia procedur zapewniających skuteczne dochodzenie należności budżetowych i funduszy celowych, dostosowania zasad (polityki) rachunkowości do obowiązujących przepisów prawnych w zakresie funduszy celowych oraz zaprzestania planowania i finansowania zadań dysponenta części ze środków dysponenta III stopnia.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.